

Riktlinjer för uppföljning av utbildning på forskarnivå

Beslutade av rektor 2021-12-20, dnr L 2018/103.

Syfte

Högskolan i Halmstads kvalitetssystem består av flera olika samverkande delar där en årlig uppföljning av utbildning på alla nivåer är en viktig del. Uppföljningen bidrar till en kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av lärosätets utbildningar, eftersom uppföljningen visar på utvecklingsmöjligheter, identifierar insatser och tydliggör vad som förändrats under året. Utgångspunkten för uppföljningen är att den bygger på evidensbaserat underlag och bakgrundsvariabler samt nyckeltal.

Syftet med denna del i kvalitetssystemet är att skapa en systematik och synliggöra hur respektive utbildning på forskarnivå bedriver sitt kvalitetsarbete. Uppföljningssystemet säkerställer att en årlig dokumenterad uppföljning av forskarutbildningen genomförs och att den involverar såväl doktorander¹ som externa parter av relevans för forskarutbildningen.

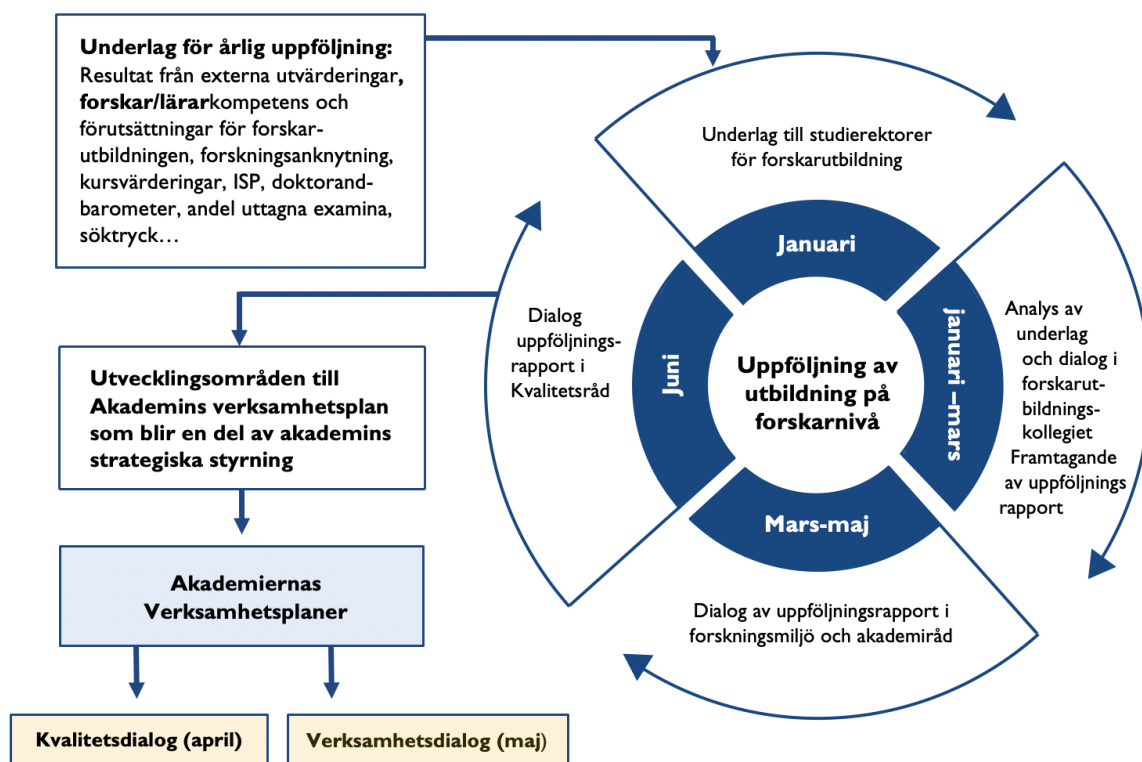
Uppföljningen sammanställs i en rapport för respektive forskarutbildning. Rapporterna utgör underlag för kvalitetsrådets förslag till beslut avseende prioriteringar av stödjande och kvalitetsutvecklande aktiviteter det kommande året.

Rapporterna utgör en viktig del i akademiernas kvalitetsarbete, vilket innebär att akademierna själva initierar och driver kvalitetsutvecklande insatser utifrån identifierade och eventuellt akademispecifika behov. Inom ramen för forsknings- och utbildningsnämndens utvärdering av Högskolans utbildningar på forskarnivå kommer rapporterna även utgöra ett centralt underlag för analys.

¹ Med doktorander avses här, i enlighet med högskoleförordningens terminologi, alla de som är antagna till forskarutbildning, oavsett om de har en doktorandanställning eller har någon annan typ av finansiering.

Uppföljningscykeln

Ambitionen är att Högskolans verksamhetsstyrningsmodell och forskarutbildningens uppföljningscykel ska vara synkroniserade. Den rapport som arbetas fram för respektive forskarutbildning är ett av flera underlag som ger inspel till akademins verksamhetsplan. Dessutom utgör rapporten ett underlag till akademins verksamhetsberättelse. För att skapa en överblick illustreras Högskolans uppföljnings- och utvärderingscykler genom ett årshjul.

Som illustreras i årshjulet löper uppföljningsprocessen från januari till juni. Processen beskrivs nedan i sex steg, från insamling av data samt analys i januari till att rapporten föredras och diskuteras i kvalitetsrådets dialog i juni.

Steg 1 – Analys. Uppföljningen innebär att studierektor och handledare under året samlar in underlag för att tillsammans genomföra en analys efter årets slut. Studierektor ansvarar för att samla handledarkollegiet och säkerställa att analysen är kollegialt förankrad. Analysen bygger på såväl kvalitativa som kvantitativa data (bakgrundsvariabler och indikatorer). Vissa kvantitativa data (bakgrundsvariabler och nyckeltal) kommer att vara lärosätesövergripande, eftersom dessa data även kommer att användas inom ramen för forsknings- och utbildningsnämndens utvärdering av utbildning på forskarnivå. Akademien kan komplettera de lärosätesövergripande kvantitativa värdena (bakgrundsvariabler och nyckeltal) med akademispecifika kvantitativa värden ifall det finns något specifikt som man önskar belysa.

Steg 2 – Rapportutkast. Med såväl de kvantitativa som kvalitativa data som grund påbörjas skrivandet av ett rapportutkast. Rapportens omfattning är max 4 sidor och ska följa framtagna mall.

Steg 3 – Dialog. När rapportutkastet är klart ska det tillsammans med faktaunderlaget diskuteras i forum där såväl doktorander som externa parter av relevans för forskarutbildningen är representerade. Genom denna dialog får handledarkollegiet värdefull input från doktorander, externa parter av relevans för forskarutbildningen samt andra intressenter vilket kan bidra till ytterligare utveckling av rapporten.

Forumets kommentarer dokumenteras av studierektor som sedan i samråd med handledarkollegiet gör eventuella förändringar i rapporten. När rapporten är färdigställd ska den diskuteras med forskningsledaren och akademichef innan den skickas för godkännande i akademirådet.

Steg 4 – Godkännande. Rapporten och övriga underlag som kollegiet använt sig av i sina analyser diskuteras i akademirådet med utgångspunkt i särskilda formulerade kriterier, se bilaga 4 och bilaga 5. Lämpligen är studierektor föredragande. Akademirådet avgör om respektive rapport, i befintligt skick, uppfyller kriterierna.

Akademirådet bedömer enligt följande:

- 1) Akademirådet godkänner uppföljningsrapporten utan anmärkning.
- 2) Akademirådet godkänner med förbehåll att mindre justeringar/kompletteringar ska göras utifrån synpunkter som framförts under mötet och som dokumenterats i mötesprotokollet. Den reviderade rapporten skickas till akademichef för godkännande.
- 3) Akademirådet godkänner inte uppföljningsrapporten och återremitterar den till studierektor/handledarkollegiet. Rapporten ska bearbetas utifrån Akademirådets synpunkter, vilka framgår i mötesprotokollet. Efter bearbetning ska rapporten åter tas upp i Akademirådet för godkännande.

Att rapporten hanteras i akademirådet är centralt då akademirådet är ett kollegialt valt organ med en majoritet av vetenskapligt kompetenta som är verksamma inom akademiens verksamhetsområde. I akademirådet kan även doktorander ingå vilka också har möjlighet att utöva inflytande. Sammantaget blir akademirådet en viktig kvalitetssäkrande instans i och med att de bidrar med en kollegial granskning och kan ställa ämnesspecifika frågor.

När rapporten blivit godkänd expedieras den till studierektor, forskningsledaren, och kvalitetsrådet (sekreterare).

Steg 5 – Dialog med kvalitetsrådet. Rapporten föredras och diskuteras av studierektorer och forskarutbildningsledare vid kvalitetsrådets junimöte.

Steg 6 – Utvecklingsinsatser. Kvalitetsrådet använder uppföljningsrapporterna för att identifiera lärosätesövergripande utvecklingsinsatser. Kvalitetsrådet för därefter en dialog med forsknings- och utbildningsnämndens forskarutbildningsutskott för att identifiera högskolegemensamma insatser.

Anvisningar för uppföljningsrapporten

Rapporten bygger på att såväl kvalitativa som kvantitativa data (bakgrundsvariabler och nyckeltal) ska analyseras innan man författar rapporten. Rapporten ska vara **reflekterande, analytisk** och **koncist skriven** samt att slutsatserna ska kunna härledas till data/underlag. Rapporten ska betona det cykliska kvalitetsarbetet och kvalitetsutveckling i utbildningen.

Uppgifter om forskarutbildningen utgör ett underlag för diskussion och analys av utbildningen, eftersom uppgifterna ger en bild av utbildningen och dess studentpopulation. Uppgifterna är även uppdelade på kön, där det är möjligt, vilket möjliggör att analyser kan göras utifrån ett köns- och jämställdhetsperspektiv. För respektive uppgift finns en förklaring vad de avser att mäta och hur de är framtagna.

Utöver uppgifterna om forskarutbildningen ska underlag såsom **Kursvärderingar, Doktorandbarometer ochHandledarundersökningen** användas i analysen. Utbildningen kan även använda andra tillgängliga underlag för analys.

Rapporten ska författas utifrån bestämd mall och när den är godkänd av akademirådet publiceras den på uppföljningssidorna på Insidan. I rapporten besvaras fyra frågor som bland annat tydliggör utvecklingsinsatser och utvecklingsbehov under året.

För att besvara frågorna exemplifieras områden som kollegiet kan utgå ifrån. Dessa områden utgår från de områden Universitetskanslersämbetet använder vid sina utbildningsutvärderingar och de områden som forsknings- och utbildningsnämnden identifierat kan ingå i Högskolans utvärderingssystem.

- Definition och avgränsning av område/ämne (ämne finns inom området)
- Forskarutbildningsmiljö (avser den miljö som doktorander, handledare och utbildningen verkar inom. Utöver forskningens kvalitet bör det i forskarutbildningsmiljön också finnas andra utbildningsmässiga förutsättningar som krävs för den ämnesmässiga bredden).
- Lärarkompetens och lärarkapacitet
- Måluppfyllelse och resultat relaterat till kunskapskategorierna (kunskap och förståelse, färdighet och förmåga, värderingsförmåga och förhållningssätt)
- Samverkan och inkludering av externa parter av relevans för forskarutbildningen
- Studentperspektiv (doktorandernas inflytande och delaktighet i forskarutbildningen).
- Prioriteringar relaterade till Högskolans vision och målbilder; *En studentupplevelse och erfarenhet av högsta kvalitet, En kreativ och innovativ Högskola samt Samverkan för ömsesidig vitalitet och nytta.*

För utbildningar som innehåller flera inriktningar eller ämnen är det viktigt att det i texten betona ämnes-/inriktningsspecifika styrkor och svagheter.

Frågorna som ska besvaras är:

1. Vad har ni utvecklat i utbildningen under det senaste året och vilka resultat har ni åstadkommit utifrån tidigare års identifierade åtgärder (redogör om möjligt per ämne)?

Lista och beskriv vilka aktiviteter/åtgärder ni genomfört inom utbildningen under året, dvs ni checkar av de åtgärdsförslag som gavs i föregående års rapport. Om aktiviteten/åtgärden är flerårig, beskriv hur utvecklingsarbetet pågår. Redovisa även vilka slutsatser eller tendenser ni kunnat utläsa av insatserna.

Redovisa också om någon planerad åtgärd inte blev genomförd och förklara varför.

2. Vad har ni identifierat/utvecklat avseende jämställdhet, hållbar utveckling, internationalisering och samverkan i utbildning på forskarnivå?

Beskriv och analysera vad ni identifierat avseende jämställdhet, hållbar utveckling, internationalisering och samverkan i forskarutbildningen. Om det identifieras ett utvecklingsbehov skrivs det fram här och under fråga 4 om det värderas vara en prioriterad åtgärd. Om utvecklingsbehovet inte prioriteras under året redogör här varför det inte är aktuellt i år. Finns det åtgärder för något av områdena från tidigare år, redovisa hur arbetet fortlöper under fråga 1. Skriv i så fall en kort kommentar för området alternativt att ni utvecklar texten om ytterligare frågetecken identifierats under året.

Se bilaga X för ytterligare information och definitioner.

3. Vilka potentiella risker eller svagheter har ni identifierat?

Beskriv de risker eller svagheter ni identifierat i forskarutbildningen. Det kan vara exempelvis kursspecifika, tillfälliga eller systematiska problem. Här uppmärksammas även synpunkter som inkommit från doktorander och externa parter av relevans för forskarutbildningen. Exempelvis brister från uppföljningen av ISP, kursvärderingar, infrastrukturellt stöd till utbildningen och doktoranderna, dialoger och uppgifter om forskarutbildningen, integrering av hållbar utveckling respektive jämställdhet.

4. Vilka åtgärder (begränsa till tre) prioriterar ni att genomföra kommande treårsperiod för att utveckla utbildningens kvalitet?

Beskriv vilka insatser ni prioriterar att vidta under kommande år/-en för att komma tillrätta med identifierade risker och svagheter i fråga 3 och utvecklingsområden i fråga 2. Åtgärderna ska inte överskrida tre. Åtgärderna kan vara såväl **kortsiktiga** som **långsiktiga**. Detta innebär att utbildningen inte behöver ange tre nya åtgärder varje år, utan det behöver handledarkollegiet värdera i relation till pågående åtgärders omfattning och tidsperspektiv. Beskriv vilka resurser (personal och/eller ekonomi) som kan behövas och inom vilken tidsram ni ämnar genomföra åtgärden. Utbildningen kan här även lyfta förslag på områden som skulle behöva hanteras högskolegemensamt.

Beskriv också hur de planerade åtgärderna ligger i linje med Högskolans vision och målbilder; *En studentupplevelse och erfarenhet av högsta kvalitet, En kreativ och innovativ Högskola samt Samverkan för ömsesidig vitalitet och nytta.*

Bilaga I - Mall – Uppföljningsrapport för forskarutbildningen xxxxx

Akademi

Diarienummer:

Programråd: datum

Godkänd av akademirådet: datum

1. Vad har ni utvecklat i forskarutbildningen under det senaste året och vilka resultat har ni åstadkommit utifrån tidigare års identifierade åtgärder (redogör om möjligt per ämne)?
2. Vad har ni identifierat/utvecklat avseende jämställdhet, hållbar utveckling, internationalisering och samverkan i forskarutbildning?
3. Vilka potentiella risker eller svagheter har ni identifierat i forskarutbildningen?
4. Vilka åtgärder (begränsa till tre) prioriterar ni att genomföra kommande treårsperiod för att utveckla forskarutbildningens kvalitet?

Rapportens omfattning är max 4 sidor. Till rapporten biläggs även utbildningens indikatorer och lärartabell.

Bilaga 2 – Uppgifter om forskarutbildningen

I den årliga uppföljningen av utbildning på forskarnivå redovisas följande uppgifter:

- Antal doktorander (aktiva) i forskarutbildningen
- Antal doktorsexamina
- Antal licentiatexamina
- Antal nyantagna doktorander
- Genomsnittlig studietid för licentiatexamen
- Genomsnittlig studietid för doktorsexamen
- Antal avbrott
- Uppföljning av årlig uppföljning av individuell studieplan,
- Antal genomförda disputationer,
- Antal genomförda licentiatseminarier,
- Antalet genomförda obligatoriska kurser

Samtliga ovanstående uppgifter ska delas upp på kön om möjligt, redovisas per kalenderår med uppgifter om de tre senaste kalenderåren. Uppgifterna ska överensstämma med uppgifter i årsredovisningen där det är relevant. Nedan följer en kort beskrivning av varje uppgift, dess syfte och källa.

1. Antal doktorander (aktiva) i forskarutbildningen

Doktorander aktiva i utbildning på forskarnivå (minst en procents aktivitet), ger en bild av utbildningens doktorandvolym.

Källa: Ladok, uppgiften redovisas även i Högskolans årsredovisning

2. Antal doktorsexamina

Utfärdade doktorsexamina, ger tillsammans med andra uppgifter en bild av utbildningens genomströmning.

Källa: Ladok, uppgiften redovisas även i Högskolans årsredovisning

3. Antal licentiatexamina

Utfärdade licentiatexamina, ger tillsammans med andra uppgifter en bild av utbildningens genomströmning.

Källa: Ladok, uppgiften redovisas även i Högskolans årsredovisning

4. Antal nyantagna doktorander

Doktorander som antagits till utbildning på forskarnivå under året, här ingår även uppgift om antalet som har antagits till licentiatexamen, ger en bild av inflödet av nya doktorander till utbildningen.

Källa: Ladok, uppgiften redovisas även i Högskolans årsredovisning

5. Genomsnittlig studietid för licentiatexamen

Beräkning av den genomsnittliga tiden det tagit en doktorand att slutföra utbildningen och tagit examen, alternativt tagit examen som ett steg i utbildningen, ger tillsammans med andra uppgifter en bild av utbildningens genomströmning.

Källa: Underlag till Högskolans årsredovisning som grundar sig på uppgifter om aktivitetsgrad i Ladok.

6. Genomsnittlig studietid för doktorsexamen

Beräkning av den genomsnittliga tiden det tagit en doktorand att slutföra utbildningen och tagit examen, ger tillsammans med andra uppgifter en bild av utbildningens genomströmning.

Källa: Underlag till Högskolans årsredovisning som grundar sig på uppgifter om aktivitetsgrad i Ladok.

7. Antal avbrott

Doktorander som har ett registrerat avbrott från utbildning på forskarnivå, ger tillsammans med andra uppgifter en bild av utbildningens genomströmning.

Källa: Ladok

8. Uppföljning av årlig uppdatering av individuell studieplan (ISP)

Andelen ISP som uppdaterats under kalenderåret, ger en bild av efterlevnad av högskoleförordning och Högskolans riktlinjer.

Källa: Beslut fattade av forskarutbildningsutskottet, beräkning utgår från manuell sammanställning där antal uppdaterade ISP divideras med totalt antal förväntade ISP som ska ha uppdaterats. Samtliga registrerade doktorander ingår i beräkningen, undantaget de doktorander som har beviljats studieuppehåll.

9. Antal genomförda disputationer

Disputationer som har genomförts, ger tillsammans med andra uppgifter en bild av utbildningens genomströmning.

Källa: Beslut fattade av forskarutbildningsutskottet, utgår från en manuell sammanställning.

10. Antal genomförda licentiatseminarier

Licentiatseminarier som har genomförts, ger tillsammans med andra uppgifter en bild av utbildningens genomströmning.

Källa: Beslut fattade av forskarutbildningsutskottet, utgår från en manuell sammanställning.

11. Antalet genomförda obligatoriska kurser

Genomförda kurser som är obligatoriska enligt den allmänna studieplanen, även antal högskolepoäng (hp) för kurserna ska anges, ger en bild av doktorandernas möjlighet att ta del av obligatoriska kurser som krävs för examen.

Källa: Kursinfo

Bilaga 3 - Mall för tabell med redovisning av personalresurser

Namn	Födelse- år	Kön	Anställnings- form	Akademisk titel	Område och inriktning	Anställni ng	Anställn ingens omfattni ng (%)	Tjänst göring i forskn ing (%)	Tjänstgöri ng i forskar- utbildning (timmar)	Högskole- pedagogisk utbildning/ meritering (ex. handledarutbild ning)	Huvudhand-ledare för doktorander inom den utvärderade forskarutbildningen (antal doktorander) samt i andra miljöer och vid andra lärosäten	Biträdande handledare för doktorander inom den utvärderade forskarutbild-ningen (antal doktorander)	Kommentar ²
Anna Andersson	1969	Kvinna	Professor	Professor	Företagsekon omi inr redovisning	Tillsvidar e	30	70	30	15hp, excellent lärare			
Sven Svensson	1972	Man	Universitetslektor	Docent	Hälsoekonom i	Vikariera nde	100	60	40	7,5 hp			
Karin Ek	1962	Kvinna	Biträdande lektor	Fil.dr.	Nationalekon omi	Tidsbegrä nsad	100	80	10	10 veckor			

² I kommentarer kan man ange om personen som är återopad kommer från ett annat lärosäte, men även om någon innehar uppdrag relevanta för forskarutbildningen ex. studierektor.

Bilaga 4 – Anvisningar för akademirådets bedömning

Det är akademirådet som avgör vilket omdöme respektive rapport erhåller

Akademirådet bedömer enligt följande:

- 1) Akademirådet godkänner uppföljningsrapporten utan anmärkning.
- 2) Akademirådet godkänner med förbehåll att mindre justeringar/kompletteringar ska göras utifrån synpunkter som framförts under mötet och som dokumenterats i mötesprotokollet. Den reviderade rapporten skickas till akademichefen som godkänner rapporten.
- 3) Akademirådet godkänner inte uppföljningsrapporten och återremitterar den till studierektor/handledarkollegiet. Rapporten ska bearbetas utifrån Akademirådets synpunkter, vilka framgår i mötesprotokollet. Efter bearbetning ska rapporten åter tas upp i Akademirådet för godkännande.

Akademirådets bedömning ska vara grundat i en diskussion utifrån följande frågeställningar:

1. Är uppföljningsrapporten utformad i enlighet med *Riktlinjer för uppföljning av utbildning på forskarnivå, dnr L 2018/103*? Det vill säga:
 - Bygger rapporten på såväl kvalitativa som kvantitativa data (bakgrundsvariabler och nyckeltal)?
 - Beaktas kursvärderingar, doktorandbarometer och handledarundersökningen?
 - Har doktorander medverkat i framtagande och analys av rapporten?
 - Innehåller rapporten kommentarer om hur doktoranderna följer sin ISP samt vad vilka särskilda åtgärder som genomförs för att stödja studenter som ej följer sin ISP?
 - Är rapporten reflekterande, analytisk och koncist skriven?
 - Betonar rapporten det cykliska kvalitetsutvecklingsarbetet (identifiera-analysera-utveckla-följa upp)?
 - Kan rapportens slutsatser härledas till data/underlag?
 - Omfattar rapporten max 4 sidor?
 - Är utbildningens kvantitativa data (bakgrundsvariabler och nyckeltal) och lärartabell med som bilagor till rapporten?
2. Saknas några väsentliga uppgifter för att kunna bedöma rapportens innehåll?
3. Finns det nyckeltal och bakgrundsvariabler som inte beaktats men som borde uppmärksammas och analyserats?
4. Har tidigare redovisade åtgärder från föregående år genomförts? Om inte - är skälen som är angivna till varför åtgärderna/aktiviteterna ej genomförts rimliga?

5. Ligger de planerade åtgärderna i linje med akademins/högskolans vision, mål och strategier?
6. Har ett jämställdhetsperspektiv beaktats i rapporten?
7. Har hållbar utveckling beaktats i rapporten?
8. Har internationalisering beaktats i rapporten?
9. Har samverkan beaktats i rapporten?
10. Är de prioriterade åtgärderna motiverade i förhållande till de risker och svagheter som identifierats?

Bilaga 5 – Anvisningar avseende perspektiven jämställdhet, hållbar utveckling, internationalisering och samverkan

Jämställdhet

Beskriv och analysera hur ni arbetat med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i forskarutbildningen. Med jämställdhet avses jämlikhet mellan könen. Det är möjligt att anlägga ett bredare perspektiv på arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv, vilket betyder att arbetet tar utgångspunkt i jämställdhet/kön men också kan inkludera fler kategorier som till exempel ålder, sexuell läggning, funktionsvariation, etnicitet med mera. Beskriv vilka åtgärder ni har genomfört under året och om möjligt vilka resultat som uppnåtts. Beskriv och analysera också vilka utvecklingsområden ni har identifierat. Åtgärder och utvecklingsområden ska vara relaterade till utbildningens innehåll, genomförande och utformning. Insatserna kan också vara kopplade till analyserna av de kvantitativa värdena som är uppdelade på kön.

Hållbar utveckling

Beskriv och analysera hur ni arbetat med hållbar utveckling i forskarutbildningen. Med hållbar utveckling avses hur forskarutbildningen verkar för att främja nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa. Utifrån definitionen om hållbar utveckling kan man använda agenda 2030 för att konkretisera arbetet. Beskriv och analysera också vilka utvecklingsområden ni har identifierat. Åtgärder och utvecklingsområden ska vara relaterade till utbildningens innehåll, genomförande och utformning. Redovisa vilka insatser ni genomfört.

Internationalisering

Beskriv och analysera hur ni arbetat med internationalisering i forskarutbildningen. Med internationalisering avses vilka aktiviteter forskarutbildningen har för att förbereda doktoranderna att arbeta i miljöer med olika kulturer och språk. Frågor som redovisas är t.ex. på vilka sätt möter doktoranderna internationella perspektiv i sin utbildning? Hur ser den internationella miljön ut som studenterna bedriver sin utbildning inom? (Internationella lärare/forskare, inresande doktorander och utresande doktorander som återför internationella erfarenheter). Beskriv och analysera också vilka utvecklingsområden ni har identifierat. Åtgärder och utvecklingsområden ska vara relaterade till utbildningens innehåll, genomförande och utformning.

Samverkan

Beskriv och analysera hur arbetet med samverkan i forskarutbildningen ser ut på en övergripande nivå. Här kan ni sedan ge exempel på partners kopplat till era samverkansaktiviteter. Exempel på samverkansaktiviteter externa representanters inslag i utbildning (t.ex. gästföreläsningar), samverkan/samproduktion inom avhandlingsarbetet mm. Dessutom kan ni ge särskilda exempel på hur deltagandet av externa aktörer i forum kopplat till forskarutbildningen har bidragit till att utveckla utbildningen. Beskriv och analysera också vilka utvecklingsområden ni har identifierat.

Åtgärder och utvecklingsområden ska vara relaterade till utbildningens innehåll, genomförande och utformning.